

СИЛАБУС

Назва дисципліни: Професійно-педагогічна комунікація				
Мета дисципліни – набуття аспірантами компетентності у здійсненні професійно-педагогічної комунікації для майстерного здійснення педагогічної діяльності в закладах вищої освіти. Основні компетентності, що формуються: ІК. Здатність продукувати нові ідеї, розв'язувати комплексні проблеми у сфері професійної (професійно-технічної), фахової передвищої освіти, а також – підготовки відповідних педагогічних кадрів для неї в умовах професійної та/або дослідницько-інноваційної діяльності, застосовувати методологію наукової та педагогічної діяльності, а також проводити власне наукове дослідження, результати якого мають наукову новизну, теоретичне та практичне значення. ЗК-3. Здатність генерувати нові ідеї на основі етичних міркувань (мотивів). ЗК-4. Здатність до пошуку, оброблення та аналізу інформації з різних джерел. ЗК-5. Здатність діяти на основі системного наукового світогляду, професійної етики, загального культурного кругозору. СК-3. Здатність реалізовувати науково-педагогічну діяльність та управління освітнім процесом у сфері професійної (професійно-технічної), фахової передвищої освіти, а також – підготовки відповідних педагогічних кадрів для неї на основі сучасних наукових підходів. СК-4. Здатність реалізовувати результати наукової діяльності на засадах підприємництва.				
Мова викладання	Семестр	Кредити ECTS / Тип дисципліни (обов'язкова, вибіркова)	Викладач	Навчальне навантаження
Укр.	2	3 / вибіркова	Волкова Н.П., д.п.н., проф.	90 год. (10 год. лекцій, 20 год. практичних занять, 51 год. самостійної роботи, 9 год. індивідуальна робота)
Результати навчання По закінченню вивчення дисципліни студенти будуть здатні		Методи викладання, навчання		Форми оцінювання (поточний та підсумковий контроль)
РН-6.1. Критично осмислювати теорії, основні концепції, інноваційні системи сучасної професійної освіти з авторитетних джерел (наукові журнали, бази даних, монографії тощо) з питань професійно-педагогічної комунікації, формування комунікативної компетентності викладача		Лекція, проблемна лекція, лекція-роздум, семінар, дискусія за матеріалами лекції та вивчених літературних джерел, семінар-дебати, семінар-діалог, вирішення проблемних ситуацій, семінар-вирішення ситуаційних задач аналіз конкретних ситуацій (case-study)		Участь в дискусії (семінарі, диспуті, дебатах, мозковому штурмі тощо), есе
РН-6.2. Демонструвати знання та розуміння передових концептуальних теорій з питань професійно-педагогічної комунікації, формування комунікативної компетентності викладача та використовувати їх для проведення наукових досліджень, інтеграції передових концептуальних та методологічних підходів з науково-дидактичних, виховних, адаптивних та інших основ професійної (професійно-технічної), фахової передвищої освіти		Аналіз кейсів, дискусії, практичні завдання, робота в групах та проектні завдання, методика саморефлексії та самооцінки, інтерактивні лекції з використанням цифрових платформ, індивідуальний проєкт		Тестування, аналіз кейсів, саморефлексія та рефлексивні завдання, практичні завдання, обговорення і групові презентації, захист індивідуального проєкту
РН-7.1. Розробляти інноваційні методи і практики викладання конкретних навчальних дисциплін послуговуючись		Пошукова діяльність, аналіз кейсів, дискусії, практичні завдання, робота в групах та		Тестування, аналіз кейсів, саморефлексія та рефлексивні завдання, практичні завдання,

знаннями проблем професійно-педагогічної комунікації	проектні завдання, методика саморефлексії та самооцінки, інтерактивні лекції з використанням цифрових платформ, індивідуальний проєкт	обговорення і групові презентації, захист індивідуального проєкту
РН-8.1. Самостійно і творчо опрацьовувати теоретичний та практичний матеріал з проблем педагогічної комунікації, використовуючи облікову інформацію з українських і зарубіжних архівів, бібліотечних каталогів, найновіші ІКТ-ресурси, наукометричні платформи з метою організації освітнього процесу у закладах професійної (професійно-технічної), фахової передвищої освіти	Обговорення кейсів та аналіз ситуацій, дискусії, групові проєкти	Оцінка активності під час практичних занять, оцінка виконання групового проєкту, оцінка комунікаційних навичок через виконання індивідуальних завдань
РН-8.2. Обирати тактики, стиль педагогічного спілкування залежно від стратегічних цілей і завдань, що вирішуються в педагогічному процесі, рівня навченості, вихованості студентів	Інтерактивні лекції, кейс-метод, метод проєктів, мозковий штурм, аналіз матриць прийняття рішень, дискусії та групові обговорення	Аналіз кейсів, завдання на саморефлексію, оцінка участі у групових обговореннях, захист індивідуального проєкту
РН-7.2. Формулювати думку логічно, доступно, дискутувати, обстоювати власну позицію, доносити зрозуміло і недвозначно професійні знання, обґрунтовуючи й узагальнюючи інформацію для фахівців та широкого загалу	Презентації та виступи, дискусії та обговорення, написання робіт аналітичного характеру	Оцінка активності під час дискусій і обговорень, оцінка виконання індивідуальних і групових презентацій, оцінка робіт аналітичного характеру
РН-8.3. Обговорювати проблеми професійно-педагогічної комунікації і дискутувати з науково-професійною спільнотою, використовуючи сучасні засоби візуальної презентації результатів дослідження, приймати обґрунтовані інноваційні рішення у сфері професійної освіти, організації та здійсненні освітнього процесу у закладах професійної (професійно-технічної), фахової передвищої освіти на сучасних наукових засадах	Презентації та виступи, дискусії та обговорення, написання робіт аналітичного характеру	Оцінка активності під час дискусій і обговорень, оцінка виконання індивідуальних і групових презентацій, оцінка робіт аналітичного характеру
РН-7.3. Публічно представляти результати досліджень та критичний аналіз наукових ідей щодо майстерності педагогічної комунікації із дотриманням правил наукової етики, правових і соціальних норм у процесі професійної та науково-інноваційної діяльності	Презентації та виступи, дискусії та обговорення, написання робіт аналітичного характеру	Оцінка активності під час дискусій і обговорень, оцінка виконання індивідуальних і групових презентацій, оцінка робіт аналітичного характеру
РН-8.4. Демонструвати лідерські якості, культуру усної, письмової та візуальної комунікації навички міжособистісної взаємодії суб'єктів освітнього процесу, вміння працювати в команді дослідників	Презентації та виступи, дискусії та обговорення, написання робіт аналітичного характеру	Оцінка активності під час дискусій і обговорень, оцінка виконання індивідуальних і групових презентацій, оцінка робіт аналітичного характеру
РН-8.5. Об'єктивно і відповідально ставитися до організації	Самостійне планування та аналіз взаємодії із суб'єктами	Оцінка виконання завдань, аналіз індивідуальних завдань

конструктивної взаємодії з суб'єктами освітнього процесу і обирати оптимальні методи, засоби і форми взаємодії, забезпечувати сприятливий морально-психологічний клімат	освітнього процесу, робота з цілями та завданнями, рефлексія та самоаналіз, групові обговорення, аналіз кейсів, індивідуальні та групові проекти	(самопланування, рефлексія), оцінка участі у групових обговореннях, захист індивідуального проекту
Оцінка		
Критерії оцінювання		
Підсумкова оцінка в результаті 100% постійного оцінювання: зокрема 60 балів – поточний контроль та 40 балів підсумковий контроль. Поточний контроль – 60 балів Виконується 4 практичні роботи по 5 балів кожна – 20 балів 1 модуль (має 30 балів). Бали за 1-ий модуль аспірант/ка отримує за умови виконання: 2 поточних практичних робіт, кожна з яких оцінюються має 5 балів; активної участі на практичному занятті, доповненням відповідей інших (має 5 балів), підготовлених 3 відповідей на семінарському занятті (має 15 балів); – 2 модуль (має 30 балів). Бали за 2-ий модуль аспірант/ка отримує за умови виконання: 2 поточних практичних робіт, кожна з яких оцінюються у має 5 балів; активної участі на практичному занятті (має 5 бали), підготовлених 3 відповідей на семінарському занятті (має 15 балів). Підсумковий контроль – 40 балів – являє собою підготовку та захист індивідуального проекту (має 40 балів). <i>Виконання індивідуального проекту може бути зараховано за умови наявності відповідного сертифіката або іншого документа за тематикою навчальної дисципліни або участь в міжнародному підвищенні кваліфікації, семінарі, вебінарі, кваліфікаційному тренінгу в рамках неформальної освіти, у т.ч. під час навчання під час навчання на онлайнкурсах від Prometheus, Coursera, Edex, CHAN Academy edX, EdEra та ін. (підстава¹).</i>		
Критерії оцінювання активності та доповненням відповідей інших на практичному занятті		
0–1 бали	низька активність під час заняття, участь мінімальна або відсутня; під час обговорення теми проявляється байдужість, відсутність зацікавленості, не задаються питання; не надаються приклади або особисті спостереження	
3 бали	помірна активність, участь у дискусії і виконанні практичних завдань; виступи рідкісні, але з елементами роздумів та інтерпретації; висловлюються питання, але вони обмежені темою заняття; використовуються приклади, але не завжди конкретні чи повні. Аспірант доповнює відповіді інших. Проте, ці доповнення ніколи повторюють аргументацію та фактичний матеріал доповідача.	
5 балів	висока активність, регулярна участь у всіх аспектах заняття; проявляється ініціативність у дискусіях, надаються чіткі й обґрунтовані відповіді; задаються питання, що сприяють розвитку теми; підтримується жива взаємодія з викладачкою й іншими магістрантами; використовуються різноманітні приклади та власні дослідження, демонструється розуміння матеріалу. Аспірант доповнює відповіді інших. Цінність доповнення в умінні привернути увагу до тих аспектів обговорюваного питання, що не знайшли свого висвітлення у виступі доповідача.	
Критерії оцінювання підготовлених відповідей на практичному занятті		
5 балів	Аспірант у повному обсязі опрацював програмний матеріал, основну і додаткову літературу, має глибокі й міцні знання, упевнено оперує набутими знаннями у вирішенні завдань, робить аргументовані висновки, може вільно висловлювати власні судження і переконувати інших, здатний презентувати власне розуміння питання	
2 бали	Аспірант володіє навчальним матеріалом, формулює нескладні висновки, може узагальнювати набуті знання і частково застосовувати їх у вирішенні завдань, аргументація на достатньому рівні	
1 бал	Аспірант загалом самостійно відтворює програмний матеріал, може дати стислу характеристику питання, але у викладеному матеріалі є істотні прогалини, є певні	

¹ ПП-551-069 Положенні про підготовку здобувачів третього (освітньо-наукового) рівня вищої освіти – доктора філософії – з галузі знань 01 «Освіта/Педагогіка» спеціальності 015 «Професійна освіта (за спеціалізаціями)» (пп. 3.13).

	неточності як у відтворенні матеріалу, так і у висновках, аргументація низька, використання набутих знань у вирішенні завдань на низькому рівні
0 балів	Аспірант за допомогою викладача намагається відтворити матеріал, але відповідь неточна, неповна, головний зміст матеріалу не розкрито, аргументація та власне розуміння питання майже відсутні; аспірант із помітними труднощами використовує певні знання у вирішенні завдань
Критерії оцінювання поточних практичних робіт	
0–1 бали	завдання виконано частково з помітними пропусками та суттєвими недоліками; аналіз слабкий, без логічних зв'язків і прикладів; завдання стандартне, без творчого підходу, неструктуроване і важко сприймається; невірно використані терміни, що свідчить про нерозуміння принципів дисципліни
2–3 бали	завдання виконано з недоліками та пропусками; аналіз частково логічний, але потребує уточнень; аргументація недостатньо глибока; є творчі елементи, але не всі ідеї оригінальні; завдання структуроване, але з незначними проблемами в організації; терміни використано правильно, але є неточності
4–5 балів	завдання виконано повністю, чітко і детально; аналіз логічний, глибокий та добре аргументований, з прикладами; завдання оригінальне, креативне, має чітку структуру і легко сприймається; використано правильні терміни
Критерії оцінки підготовки та захисту індивідуального проєкту (дослідницький)	
40 балів	Аспірант творчо поставився до виконання індивідуального проєкту, самостійно здобув і використав наукову інформацію з авторитетних джерел (наукові журнали, бази даних, монографії тощо) для виконання професійно спрямованого індивідуального проєкту, пов'язаного із тематикою наукового дослідження; використав доцільні методи дослідження та обробки результатів; аргументовано презентує його, виявляючи комунікативну гнучкість під час обговорення та нестандартність мислення; надає повні, логічні, структуровані відповіді на запитання під час презентації, використовує точну термінологію, наводить приклади або аргументи для обґрунтування відповіді; використано творчий підхід, продемонстровано глибоке розуміння матеріалу. Презентація за формою та змістом відповідає поставленому завданню. Здобувач демонструє відмінне володіння навчальним матеріалом, дотримується регламенту та дає грамотні коментарі до демонстрації.
30 балів	Аспірант достатньо відповідально поставився до виконання індивідуального проєкту, самостійно здобув і використав наукову інформацію з авторитетних джерел (наукові журнали, бази даних, монографії тощо) для виконання професійно спрямованого індивідуального проєкту, пов'язаного із тематикою наукового дослідження; проєкт чіткий, комплексний, з повним обґрунтуванням кожного етапу; аспірант аргументовано презентує його, виявляючи комунікативну гнучкість під час обговорення та нестандартність мислення; надає повні, логічні, структуровані відповіді на запитання під час презентації, використовує точну термінологію, наводить приклади або аргументи для обґрунтування відповіді; продемонстровано глибоке розуміння матеріалу. Презентація добре оформлена та приваблива. Аспірант відповідає на поставлені під час захисту питання, надає грамотні коментарі до демонстрації.
10 балів	Аспірант не зовсім відповідально поставився до виконання проєкту, який охоплює ключові аспекти теми, але частково бракує глибини або деталізації; презентує проєкт дотримуючись завчасно підготовленого тексту; презентація оформлена з незначними недоліками. Аспірант відповідає не на всі поставлені під час захисту питання, має ускладнення із наданням коментарів до демонстрації
0 балів	Аспірант безвідповідально поставився до виконання проєкту, не дотримався поставлених вимог, презентація та оформлення не відповідають вимогам. Аспірант відповідає лише на окремі поставлені під час захисту питання, має ускладнення із наданням коментарів до демонстрації
Зміст	
ЛЕКЦІЙНІ ЗАНЯТТЯ	
Тема 1. Сутність, види, функції професійно-педагогічної комунікації	
Історичні витоки професійно-педагогічної комунікації. Сутність, види, функції, моделі комунікації. Комунікативні знання, вміння, навички, досвід. Педагогічне спілкування – провідна складова професійно-педагогічної комунікації, його сутність, особливості, функції, стилі, моделі. Інформація, її збір, обробка,	

збереження, сприймання й розуміння. Обмін інформацією у професійно-педагогічній комунікації, бар'єри й ускладнення.

Тема 2. Педагогічне спілкування – провідна складова професійно-педагогічної комунікації

Педагогічне спілкування як діалог. Структура педагогічного спілкування. Переконавання та навіювання у процесі комунікації. Стил ь педагогічного спілкування. Моделі спілкування та установка викладача. Культура слухання.

Бар'єри й ускладнення, що виникають у процесі комунікації.

Тема 3. Педагогічні конфлікти: види, причини виникнення

Сутність, джерела, причини, функції й класифікація конфліктів. Основні суперечності у системі освіти. Педагогічний конфлікт: структура, сфера, динаміка. Типи конфліктів у педагогічному колективі. Причини виникнення конфліктів у виробничому колективі, зокрема педагогічному.

Конфлікт у взаємодії «викладач-студент», «викладач-викладач», «викладач-керівник закладу вищої освіти». Шляхи подолання конфліктів професійно-педагогічної комунікації.

Тема 4. Майстерність педагогічної мови та мовлення. Культура мови й техніка мовлення викладача

Професійно-педагогічна мова й мовлення – основа комунікації педагога. Сутність, функції мови й мовлення викладача. Індивідуальний стил ь мовлення. Види, особливості вербальних засобів професійно-педагогічної комунікації.

Культура мови й мовлення викладача. Техніка мовлення. Мовленнєвий етикет та моделі взаємодії «викладач-студент». Змістовна підготовка викладача до виступу перед аудиторією.

Вимоги до голосу, дикції. Уміння педагога в техніці мовлення: регулювання сили й висоти голосу, інтонації; урізноманітнення тональності мовлення; чітка артикуляція і злитність звуків, регуляція їх швидкості з метою оптимізації темпоритму мовлення. Шляхи вдосконалення мовлення майбутнього викладача.

Тема 5. Майстерність невербальної комунікації педагога

Характеристика невербальних засобів педагогічної комунікації, їх функціональне значення та особливості. Фізіологічні засоби зовнішньої естетичної виразності педагога (колір шкіри, очей, волосся, зріст, статура, постава, хода). Функціональні засоби зовнішньої виразності (візуальний контакт, міміка, жести, пантоміміка, дистанція). Міміка викладача, її елементи, засоби виразності та умови продуктивного використання. Пантомімічна культура викладача. Особливості та умови ефективності педагогічних жестів, пози, ходи викладача. Соціальні засоби зовнішньої естетичної виразності (одяг, взяття, зачіска, прикраси, аксесуари, макіяж).

Тема 6. Комп'ютерні засоби професійно-педагогічної комунікації

Специфіка комунікації в інтернетпросторі. Електронна пошта як засіб професійно-педагогічної комунікації. Валеологічні аспекти роботи з комп'ютером. Соціальні мережі як інноваційна комунікативна технологія. Вебінар як нова комунікаційна практика. Особливості онлайн консультування та проведення вебінарів. Змішане навчання. Особливості навчальної взаємодії онлайн синхронному і асинхронному режимі.

Роль і значення комунікативних технологій у науково-викладацькій діяльності. Особливості наукової комунікації: усна, письмова, електронні платформи. Здійснення зв'язків з громадськістю («паблік рілейшнз») як системна складова комунікативних технологій. Освітня реклама як засіб фахової комунікації.

ПРАКТИЧНІ ЗАНЯТТЯ

1. Бар'єри й ускладнення, що виникають у процесі педагогічної комунікації.
2. Мовленнєві моделі взаємодії «викладач – студент» у педагогічній комунікації.
3. Дорожня карта комунікативного розвитку викладача.
4. Особливості спілкування викладача та студентів під час дистанційного навчання.
5. Етичні правила комунікації в глобальних інформаційних мережах.

Література

Обов'язкова

1. Волкова Н. П. Професійно-педагогічна комунікація: навч. посіб. К. : ВЦ «Академія», 2006. 256 с.
2. Гарькавець С. О., Волченко Л. П. Спілкування в педагогічному процесі : навчальний посібник. Житомир : ТОВ «Видавничий дім "Бук-Друк"», 2021. 100 с.
3. Гарькавець С. О., Волченко Л. П. Конфлікти в освітньому середовищі: діагностика та практика вирішення : навчально-методичний посібник. Харків : Друкарня Мадрид, 2020. 91 с.
4. Зливков В.Л., Лукомська С.О. Психологія спілкування педагога: інтегративний підхід: навч. посіб. К., Ніжин: Видавець ПП Лисенко М.М., 2018. 353 с.
5. Кухта М.І., Ваколя З.М. Професійне педагогічне спілкування: методичні рекомендації до практичних занять і самостійної роботи. Ужгород: ДВНЗ «УжНУ», 2021. 35 с.
6. Педагогічна комунікація: практикум / укладач О. М. Фенцик. Мукачево: вид-во МДУ, 2019. 162 с.
7. Пихтіна Н. П. Основи педагогічної техніки: навч. посіб. Київ: «Центр учбової літератури», 2013. 316 с.
8. Психологія педагогічного спілкування: методичні вказівки до вивчення освітньої компоненти для студентів спеціальності 015 «Професійна освіта» / уклад.: І. М. Мороз. Київ: ЦП «Компринт», 2024. 48 с.
9. Середа Н. В., Солодовник Т. О., Ігнатюк О. А. Педагогічне спілкування та риторика : навч.-метод. посібник; Нац. техн. ун-т "Харків. політехн. ін-т". Харків : Підручник НТУ "ХПІ", 2023. 152 с.
10. Стельмах Н.В. Новітні комунікативні технології. Миколаїв: МНУ ім. В.О. Сухомлинського, 2020. 215 с.
11. Харченко Л. М. Соціальні комунікації: навч.-метод. посіб. Переяслав : «Видавництво КСВ», 2021. 76 с.

Додаткова

1. Абрамович С.Д., Чікарькова М.Ю. Мовленнєва комунікація: підруч. К.: Центр навч. л-ри, 2004. 342с.
2. Бацевич Ф. С. Словник термінів міжкультурної комунікації. К. : Довіра, 2007. 205 с.
3. Будник О.Б., Фомін К. В. Комунікативна педагогіка: навчальний посібник [для студентів спеціальності 013 Початкова освіта]. ІваноФранківськ: Видавець Кушнір Г.М., 2019. 92 с.
4. Волкова Н.П., Лебідь О.В. Професійно-педагогічна комунікація викладачів закладів вищої освіти: виклики війни. *Вісник університету імені Альфреда Нобеля: Серія Педагогіка і психологія. Педагогічні науки*, 2022. Вип. 1(23). С. 132-142. <https://ir.duan.edu.ua/items/5a8e34fc-88bf-41c3-ad5f-7a01e25f7caf>
5. Волкова Н.П., Лебідь О.В., Коробейнікова Т.І. Розвиток соціальних навичок докторів філософії з професійної освіти: концептуальні підходи, методичний інструментарій. *Journal of Pedagogy and Psychology: Серія Педагогіка і психологія. Педагогічні науки*, 2024. Вип. 2(28). С. 120-134. <https://ir.duan.edu.ua/items/3e952fa3-b799-44a5-877c-3b5dd25b4294>
6. Волкова Н.П., Лебідь О.В., Гром О.А. Розвиток компетентності у здійсненні командної взаємодії майбутніх викладачів вищої школи засобами інтерактивних технологій навчання. Моделювання компетентнісної професійної освіти в контексті євроінтеграції: монографія / кол. авт; за заг. ред. проф. Н.П. Волкової. Дніпро: Університет імені Альфреда Нобеля, 2021. С. 17-37.
7. Денисюк С.Г. Комунікологія: навчальний посібник. Вінниця: ВНТУ, 2015. 102 с.
8. Ковалінська І. В. Невербальна комунікація. К. : Вид-во «Освіта України», 2014. 289 с. Режим доступу: https://elibrary.kubg.edu.ua/id/eprint/4631/1/I_Kovalynska_NC_GI.pdf
9. Комунікативні аспекти педагогічної діяльності: методичні вказівки до вивчення навчальної дисципліни / уклад. Ю.С. Красильник. – Київ: КНУБА, 2019. – 88 с.
10. Курова А.В. Психологія спілкування: навчально-методичний посібник. Одеса: Фенікс, 2020. 79 с.
11. Орбан-Лембрик Л. Е. Психологія професійної комунікації : монографія. Чернівці: Книги-XXI, 2009. 528 с.
12. Професійний стандарт на групу професій «Викладачі закладів вищої освіти»: *Міністерство освіти і науки України*: офіційний вебсайт. URL: <https://mon.gov.ua/ua/news/zatverdzheno-standartna-grupu-profesij-vikladachi-zakladiv-vishoyi-osviti>
13. Руденко М.В. Комунікативні процеси у педагогічній діяльності. Креативні технології навчання: навч. посіб. Київ: КНУБА, 2016. 204 с.
14. Ставицька О. Г. Психологічні особливості використання невербальних засобів спілкування у діяльності вчителя : дис. ... канд. псих. наук : 19.00.07. Рівне, 2009. 264 с.
15. Теслюк В. М. Психологічні засади формування індивідуального стилю професійно-педагогічного спілкування у майбутніх викладачів : дис. ... канд. псих. наук : 19.00.07. К., 2007. 250 с.

16. Третяченко В. В., Вереїна Л. В., Скляр П. П. Психологія ділового спілкування : навчальний посібник. Луганськ : Глобус, 2005. 268 с.
17. Яшенкова О. В. Основи теорії мовної комунікації : навч. посіб. К. : ВЦ «Академія», 2010. 312 с.
18. Bolkan S., Griffin D. J., Goodboy A. K. Humor in the classroom: the effects of integrated humor on student learning // Communication Education. 2018. Vol. 67. № 2. P. 144-164.
19. Drucker D. J., Fleischhauer K. Language pedagogy in a pandemic : The shift to online instruction at a German university during the COVID-19 crisis // Journal of Pedagogical Research. 2021. Vol. 5. Issue 1. P. 172-187.
20. Matsumoto D., Frank Mark G. Nonverbal Communication. San Francisco State University and Humintell LLC, USA, 2013. 336 p.
21. Shi X., Wilson S. R. Influence. The International Encyclopedia of Organizational Communication. 2017. John Wiley & Sons, Inc. P. 1-13.
22. The Social Psychology of Nonverbal Communication // Edited by A. Kostic, D. Chadee. Palgrave Macmillan, 2014. P. 43-57.

Інформаційні ресурси

Адреси електронних бібліотек:

1. Бібліотека ВНЗ «Університет імені Альфреда Нобеля». URL: <https://lib.duan.edu.ua/uk/>
2. Бібліотека імені В. Вернадського. URL: <http://w.w.w.nbu.gov.ua/>
3. Бібліотека імені Максимовича. Київський національний університет імені Т.Г. Шевченка. URL: <http://www.library.univ.kiev.ua/eng/title4.php3>
4. Бібліотека ОНУ імені І.І. Мечникова. URL: <http://lib.onu.edu.ua/>
5. Державна науково-педагогічна бібліотека України імені В. О. Сухомлинського. URL: <http://dnpb.gov.ua/ua/history/>
6. Одеська національна наукова бібліотека. URL: <http://w.w.w.ognb.odessa.ua/>

Інтернет-джерела

1. <https://mon.gov.ua/ua> – сайт Міністерства освіти і науки України
2. <http://naps.gov.ua/> – сайт Національної академії педагогічних наук України
3. <https://imhttps://imzo.gov.ua/zo.gov.ua> – сайт Інституту модернізації змісту освіти
4. <http://osvita.org.ua> – освітній портал (каталог освітніх ресурсів, новини освіти).
5. <http://osvitanet.com.ua/> – навчально-методичний сайт ЗАТ – Інститут передових технологій.
6. <http://iat.kiev.ua/> – Інститут передових технологій.
7. <http://www.edu-ua.net> – освітня українська мережа.
8. <http://www.ednu.kiev.ua/> – Educational Network Ukraine (українські інформаційні ресурси, пов'язані з освітніми організаціями, інформація про системи освіти найбільш розвинутих країн, гранти, преса, виставки, конференції, фірми та ін.).
9. <http://www.osvita.org> – освітньо-консультативний центр – Освіта.
10. <http://o-svit.iatp.org.ua> – каталог освітніх ресурсів О-СВІТ: інформація для учнів, студентів, педагогів, науковців.
11. <http://www.osvita.org.ua/> – освітній портал (події освіти, статті тощо).
12. <http://www.umo.edu.ua> – ДВНЗ — Університет менеджменту освіти НАПН України.
13. <http://proftekhosvita.org.ua/uk/> – портал професійно-технічної освіти України.

Політика курсу

<i>Політика щодо отримання принципів академічної доброчесності</i>	– у нашому університеті академічна доброчесність передбачається за замовчуванням – це означає, що всі здані роботи є результатом розумової праці та творчості аспірантів; – академічна доброчесність базується на засудженні практик списування (виконання письмових робіт із залученням зовнішніх джерел інформації, крім дозволених для використання), плагіату (відтворення опублікованих текстів інших авторів без зазначення авторства), фабрикації (вигадування даних чи фактів, що використовуються в освітньому процесі); – якщо аспірант/ка виконав/ла роботу когось іншого, повністю або частково, без належного цитування, завдання не буде прийняте і буде оцінене в 0 балів (без права перездати); – в академічних спільнотах плагіат представляє серйозне порушення довіри та може спричинити тяжкі наслідки, включаючи дисциплінарні стягнення,
---	---

	тому окремо розглядатимуться правила реферування, перефразування та цитування АБО аспіранти можуть дізнатися більше про правила реферування, парафразу та цитування за цим посиланням https://www.donnu.edu.ua/wp-content/uploads/sites/8/2019/08/Kudinov-I.O.-Osnovi-naukovogo-czituvannya.pdf; – з політикою щодо академічної доброчесності можна ознайомитись на сайті Університету: https://old.duan.edu.ua/yakist/akademichna-dobrochesnist.html
<i>Політика курсу щодо супроводу аспірантів з особливими освітніми потребами</i>	– мають право на індивідуальний підхід; – можуть звертатися до викладачки через електронну пошту або спеціальні функції платформи Google Classroom для обговорення індивідуальних потреб і корекції навчального процесу; – якщо аспіранти потребують додаткової допомоги у виконанні завдань або адаптації навчальних матеріалів, можуть отримати додаткові консультації; – якщо є труднощі з онлайн-навчанням, аспірантам можуть бути запропоновані додаткові консультації або інші формати взаємодії через онлайн-зустрічі; – можуть звертатися до викладачки для узгодження змін у термінах здачі завдань, якщо це необхідно для ефективного виконання завдань; всі зміни термінів будуть обговорюватися індивідуально, з урахуванням необхідності надання додаткового часу або змін в умовах виконання завдань; – оцінювання проводиться на основі індивідуальних досягнень і прогресу аспірантів; – у разі необхідності буде надана можливість звертатися за підтримкою до психологів або консультантів (кафедра психології та педагогіки), щоб подолати стрес або інші труднощі, пов'язані з навчанням; – всі питання щодо особливих освітніх потреб аспірантів будуть розглянуті в конфіденційному порядку, та інформація про особисті потреби не буде розголошуватися без згоди аспіранта; всі зміни в умовах навчання, пов'язані з особливими потребами, будуть враховуватися виключно в межах наданого дозволу; – можливе навчання за індивідуальним графіком, який оформлюється відповідно до п. 3.4 Положення про організацію освітнього процесу (https://duan.edu.ua/wp-content/uploads/2024/06/pp-551-047-polozhennya-pro-orhanizatsiyu-osvitnoho-protsesu-12-red.pdf)
<i>Політика щодо відвідування та виконання завдань</i>	– відвідування лекційних занять не оцінюється але є бажаним, оскільки навчальний матеріал викладається в доступній формі та є можливість обговорення дискусійних питань та уточнення незрозумілих моментів; – для аспірантів, які бажають продемонструвати відмінні результати навчання, активна робота на лекційних заняттях просто необхідна. Однак відпрацьовувати пропущені лекції не потрібно; – активна участь аспіранта на практичних заняттях є обов'язковою. Рейтинг аспіранта значною мірою формуватиметься за результатами його роботи на практичних заняттях, виконання завдань для самостійної роботи та індивідуального завдання; – кожне пропущене практичне заняття (незалежно від причин пропуску) знижує підсумковий рейтинг аспіранта з дисципліни; – у разі пропуску практичного заняття обов'язково повинні бути вивчені теми, а також виконані всі завдання; – контроль знань (розуміння) аспірантом пропущених тем (виконання завдань) відбуватиметься під час спілкування з викладачкою за графіком консультацій, який опубліковано в електронному розкладі; – аспірант на практичному занятті може використовувати підготовлені ним письмові нотатки з питань теми заняття (або передбачених завданням), однак висловлювати позицію, читаючи з аркуша паперу не варто.
<i>Політика щодо дотримання принципів</i>	– обов'язкове дотримання правил внутрішнього розпорядку Університету, бути толерантними, доброзичливими та виваженими у спілкуванні з

<i>та норм етики та деонтології</i>	аспірантами та викладачкою.
<i>Політика щодо користування Zoom під час навчання</i>	– не передавати доступ до Zoom-конференції стороннім особам. Втручання сторонніх осіб у проведення онлайн-занять розглядається як онлайн-правопорушення – зрив освітнього процесу та несанкціоноване втручання у роботу викладачки з аспірантами; – підключатись до онлайн-занять під своїм іменем, щоб викладачка мала змогу ідентифікувати аспіранта і не випускати сторонніх осіб. Якщо викладачка не побачить реальне ім'я аспіранта у списку присутніх, вона буде вимушена попросити аспіранта залишити онлайн-аудиторію, або навіть самостійно видалити з конференції; вимикати мікрофон на занятті та вмикати тільки тоді, коли є потреба відповідати або задати запитання.
<i>Політика щодо оцінювання</i>	– оцінювання за навчальною дисципліною є рейтинговим та визначається з урахуванням поточної освітньої діяльності аспіранта (з урахуванням тем самостійної роботи та індивідуального завдання) та результатів підсумкового модульного контролю; – максимальну кількість балів, яку аспірант може набрати під час засвоєння навчальної дисципліни – 100 балів; – модульний контроль здійснюється після завершення вивчення всіх тем модуля на останньому практичному занятті модуля.
<i>Політика щодо оскарження результатів контрольних заходів оцінювання</i>	– після отримання коментарів від викладачки з аргументацією щодо оцінки, аспірант/ка має право в індивідуальному порядку задати всі питання, які його/її цікавлять стосовно результатів контрольних заходів оцінювання; – якщо питання залишається невирішеним, аспірант/ка має право звернутися до завідувачки кафедри психології та педагогіки.
<i>Політика щодо дедлайнів та відпрацювання</i>	– роботи, які здаються із порушенням термінів без поважних причин оцінюються на нижчу оцінку (–1 бал запізнення від 1 до 7 днів, –2 бали запізнення більше ніж на 7 днів); – відпрацювання пропущених занять відбувається шляхом самостійного опанування аспірантами навчального матеріалу із наступною перевіркою отриманих знань у письмовій формі; – відпрацювання пропущених занять аспірантами проводиться в індивідуальному порядку.
<i>Політика щодо підвищення оцінки з дисципліни</i>	– аспірант має право підвищити оцінку з дисципліни відповідно до пп.2.4.5. Положення про організацію освітнього процесу (https://duan.edu.ua/wp-content/uploads/2024/06/pp-551-047-polozhennya-pro-orhanizatsiyu-osvitnoho-protsesu-12-red.pdf); – заява на підвищення оцінки має бути оформлена у загальному деканаті.
<i>Політика щодо скарг і пропозицій аспірантів</i>	– аспірант/ка може обговорити скаргу з викладачкою після заняття. Якщо питання залишається невирішеним, аспірант/ка має звернутися до завідувачки кафедри психології та педагогіки; – протягом вивчення курсу аспіранти можуть звернутися до викладачки з пропозиціями щодо вдосконалення (доповнення, зміни та ін.). Дані пропозиції можуть бути висловлені усно або письмово (електронною поштою rezvanoksana1@gmail.com).